

Dato: 1/12 2003

Til: Miljøverndepartementet

Kopitil:

Fra: Norsk institutt for kulturinnforskning

Emne: Høring NOU 2003:14

Høring – NOU 2003:14

Norsk institutt for kulturinnforskning (NIKU) driver forskning og utvikling innen forvaltningsområdet kulturinner og kulturlandskap. Etter forskrift til lov om kulturinner skal NIKU forestå arkeologiske utgravninger av automatisk fredete kulturinner fra middelalder for så vidt gjelder kirker, klostre og kirkelige anlegg, borger og befestninger, byanlegg og rester av slike og stående bygninger av alle slag. NIKU har også fått delegert myndighet til registrering av de samme kulturinnene og alle automatisk fredete kulturinner i forbindelse med konsekvensutredninger. NIKU utfører konsulentoppdrag i forbindelse med utarbeidelse av planer og konsekvensutredninger og sårbarhetsanalyser, i tillegg til faglige innspill til kommunedelplaner m.m.

NIKU hilser velkommen til en bestrebelse på å effektivisere plan- og byggesaksbehandlingen og øktsam ordning med Kulturinnbven. Det er et viktig signal at det i form av § 1.1 i planloven (§ 1.1) foreslås at bven bl.a. skal "sikre vern av verdifulle landskap og natur- og kulturlandskap, og sikre naturgrunnlaget for samisk kultur". Erkjenningen av at natur og kultur er tett sammenhengende i landskaper og kulturlandskap, ikke minst i forbindelse med utarbeidelse av planer og byggesaker, er et viktig signal. Ny § 21a i Kulturinnbven om vern av kulturlandskap og kulturinner så vidt mulig skal skje på grunnlag av planlegging og planer etter Plan- og byggesaksbven gjør saksbehandlingen mer koordinert. Det er et nasjonalt mål å minske fjerning og ødeleggelse av kulturinner. Dessverre har konkrete undersøkelser (R og land) vist at vern av kulturlandskap gjennom planvedtak i liten grad har gitt en effektiv beskyttelse, spesielt ikke i pressområder. Ny § 22b i Kulturinnbven om vern etter kap. III og § 22a kan vedtas ved områdeplassen eller detaljplan etter Plan- og byggesaksbven innebærer en mer samordnet ordning, men denne bør evalueres.

NIKU vil kort trekke frem enkelte problemer som NOU-en peker på. I en integrert kystsonerforvaltning er det viktig at kulturinner og kulturlandskap blir tatt med i planleggingen på linje med andre faktorer. Vern og verdiskapning er viktig og er viktig i denne sammenheng. NIKU er positive til at det blir etablert et samarbeid mellom kystsonerplanlegging i bven.

NIKU vil gjerne oppmerksom på problemet at kysten rundt automatisk fredete kulturinner under bakken i forbindelse med LNF-kategorien. Det er her et stort behov for å se på de potensielle skadene som gjøres ved tiltak som ikke faller inn under kommunal planbehandling.

Motorferdselium ark har vist seg å utgjøre en betydelig risiko for skade på kulturinner, ifølge NIKUs egne undersøkelser, bl.a. i Finnmark. NIKU ser det som klart positivt at det kan gis bestemmelser i arealplaner om begrensnings av slik ferdsel.

Notat

Generelt ser NKU det som positivt at det skal arbejdes et planprogram for fylkesplan, fylkesdelplan og kommuneplan m.m. Vi har ingen innvendinger mot de foreslåtte endringene i Plan- og bygningsloven.

Med vennlig hilsen

Carsten Paludan Müller
Adm. Direktør